

На розгляді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини перебуває низка звернень громадян щодо незаконності та у зв'язку з цим необхідності перегляду чинних норм пунктів 14, 20 Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 р. № 848 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.09.1997 р. № 1050, зі змінами та доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 27.04.2016 р. № 319 та від 13.09.2017 р. № 735) (далі – Положення), унаслідок дії яких громадяни втрачають право на отримання житлової субсидії у разі наявності заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг.

Так, відповідно до внесених вказаними постановами Кабінету Міністрів України змін до пункту 14 Положення після закінчення строку отримання субсидії структурні підрозділи з питань соціального захисту населення самостійно здійснюють розрахунок субсидії на наступний період для домогосподарств, які отримували субсидію у попередньому періоді (крім орендарів житлового приміщення, осіб, яким субсидія була призначена за зареєстрованим місцем перебування, та осіб, які звертаються за субсидією на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива). У разі отримання інформації про прострочену понад два місяці заборгованість з оплати послуг, загальна сума якої перевищує двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, субсидія на наступний строк не призначається, про що структурний підрозділ з питань соціального захисту населення інформує особу. Якщо протягом двох місяців з дати інформування про непризначення субсидії на наступний строк громадянин документально підтвердив сплату заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (у тому числі до винесення рішення судом), субсидія призначається з дати закінчення дії попередньої субсидії, в іншому випадку – з місяця, в якому громадянин документально підтвердив сплату заборгованості або укладення договору. Зазначений строк може бути продовжений на підставі рішення районної, районної у містах Києві і Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її створення) ради або комісії, яка ними утворюється, за наявності поважних причин.

Згідно з пунктом 20 Положення, надання раніше призначеної субсидії припиняється за поданням житлово-експлуатаційних організацій, житлово-будівельних (житлових) кооперативів, об'єднань співвласників багатоквартирного будинку та організацій, що надають житлово-комунальні послуги, якщо громадянин, якому призначено субсидію, не сплачує вартість фактично спожитої послуги з урахуванням розміру призначеної субсидії, за винятком випадків, пов'язаних із затримкою виплати заробітної плати, пенсії тощо, яка підтверджується відповідними документами, – з місяця, в якому надійшло таке подання. Подання надається зазначеними організаціями

структурним підрозділам з питань соціального захисту населення до 10 числа місяця, що настає за місяцем, в якому виникли такі обставини;

У разі, коли через несплату громадянином вартості фактично спожитої послуги з урахуванням розміру призначеної субсидії надання субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг припинено, громадянин набуває право на її призначення на наступний період після подання документів, що підтверджують погашення заборгованості, яка виникла за період отримання субсидії.

З порушених питань до Міністерства соціальної політики України було направлено відповідні запити.

З наданої на вказані запити Мінсоцполітики інформації, зокрема у листі від 06.10.2017 р. № 19695/0/2-17/20 (див. у додатку), вбачається, що, згідно з позицією Міністерства, у разі отримання подання від організацій-надавачів житлово-комунальних послуг про несплату вартості хоча б однієї послуги, надання раніше призначеної субсидії припиняється на всі послуги. Також при призначенні субсидії на наступний строк у разі отримання інформації від організацій-надавачів житлово-комунальних послуг про прострочену понад два місяці заборгованість хоча б з однієї послуги, субсидія на наступний строк не призначається на всі послуги.

Водночас Міністерством висловлено позицію, що інформація від організацій-надавачів послуг про заборгованість береться до уваги лише у випадку її автоматичного (без звернення особи) призначення на наступний період (після закінчення попереднього опалювального періоду), а також при припиненні раніше призначеної субсидії. При призначенні субсидії вперше чи за новим зверненням та при розрахунку субсидії на опалювальний сезон наявність заборгованості не враховується.

При цьому, як можна зрозуміти з інформації Міністерства, при розгляді питання автоматичного (без звернення особи) призначення субсидії на наступний період враховується інформація про наявність простроченої понад два місяці заборгованість з оплати послуг незалежно від часу її виникнення. Припинення ж надання раніше призначеної субсидії за відповідним поданням підприємств-надавачів послуг є можливим у разі, якщо громадянин, якому призначено субсидію, має заборгованість за період отримання субсидії.

Відтак, громадяни мають право звернутися до органів соціального захисту з новим зверненням щодо призначення субсидії. У такому випадку, згідно з позицією Мінсоцполітики, наявність заборгованості не враховуватиметься.

Водночас повідомляємо, що наразі направлено повторне звернення до згаданого Міністерства стосовно проблемних аспектів призначення субсидії у разі наявності заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг.

Після отримання інформації та її аналізу прийматиметься рішення щодо вжиття подальших заходів реагування Уповноваженого з прав людини з метою врегулювання, у тому числі й на законодавчому рівні, наявних проблемних питань призначення субсидії.